

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Sendt på e-post til postmottak@lmd.dep.no

Vår saksbehandler
Erlend S. Daling

Vår dato
23.08.2024
Deres dato
24.04.2024

Vår referanse
24/00355-6
Deres referanse
24/759

Høringssvar fra Norges Bondelag - Endringer i konsesjonsloven

1. Innledning

Det vises til ovennevnte høringsbrev fra Landbruks- og matdepartementet. Etter avtale med departementet har Norges Bondelag utsatt svarfrist til 23. august 2024.

Høringsbrevet inneholder flere forslag. De mest sentrale spørsmålene for Norges Bondelag er gjeninnføring av priskontroll på rene skogeiendommer, presisering eller endring av reglene for konsesjon til selskaper med begrenset ansvar og stiftelser, samt å redusere risikoen for omgørelser av regelverket.

Norges Bondelag mener at forslagene legger til rette for en eiendomspolitikk som styrker den aktive bonden på en bedre måte enn i dag, ved at virkemidlene i konsesjonsloven vil kunne fungere på en mer effektiv måte. Departementet har skissert flere alternative løsninger i viktige spørsmål. Norges Bondelag vil kommentere dette nærmere i det følgende.

Norges Bondelag er den største interesseorganisasjonen for norske bønder, med ca. 60 000 medlemmer. Vi arbeider blant annet for å øke matproduksjonen og selvforsyningsgraden basert på norske ressurser. Det er en målsetting å sikre at arealressursene eies og drives lokalt for å sikre levende bygdesamfunn, verdiskaping og bærekraftig bruk.

Vår erfaring tilsier at denne målsettingen ivaretas best ved lokalt eierskap gjennom familielandbruket der bonden er både eier og driver av eiendommen.

2. Forslag om å gjeninnføre priskontroll på rene skogeiendommer

Norges Bondelag støtter forslaget om å gjeninnføre priskontroll på rene skogeiendommer, både ubebygde og bebygde med mer enn 500 dekar produktiv skog.

Virkemidlene i konsesjonsloven skal sammen med jordloven styre bruken av landbruksarealer i samsvar med de landbrukspolitiske målsetninger. Priskontrollen er et nødvendig virkemiddel for å sikre at eiendommen kan finansieres gjennom den faktiske inntjeningen fra

arealressursene. Uten priskontroll må det forventes at enda flere skogbrukseiendommer erverves til andre formål enn landbruksproduksjon.

Norges Bondelag har registrert at prisen på rene skogeiendommer en del steder har økt vesentlig etter at priskontrollen ble avviklet i 2017. Dette var forventet. På bakgrunn av det vi har registrert og fått opplyst gjennom medlemskontakt, mener vi at prisøkningen på rene skogeiendommer også har hatt en viss smitteeffekt på eiendommer som fortsatt er underlagt priskontroll, og at en del som selger eiendom utenfor familien ønsker å fradele skogen før salg for å maksimere prisen.

Skog og utmark er viktig for de fleste familiebaserte landbrukseiendommer i Norge, fordi disse ressursene kompletterer jordbruket gjennom arealer til beite, skogbruk, jakt, fiske og annen virksomhet som bidrar til gårdens inntekter. Tilgang til ressursene i skog og utmark er i mange tilfeller avgjørende for å opprettholde eiendommen som heltidsbruk, og i siste instans å opprettholde den matproduksjonen vi har i Norge i dag.

Priskontrollunntaket for rene skogeiendommer, gjør det imidlertid økonomisk gunstig å fradele skog og utmark fra kombinerteiendommer for å oppnå en høyere pris ved salg.

Som det fremgår av høringsnotatet, er det ofte ikke økonomisk bærekraftig å kjøpe tilleggsskog til et familiebruk, når salgsobjektet ikke er underlagt priskontroll. Den økonomiske risikoen ved kjøp av tilleggsskog med dagens regler, begrenser derfor bondens muligheter til å skaffe seg ytterligere skog og utmark, som kunne ha styrket inntektsgrunnlaget i fremtiden.

Gjeninnføring av priskontrollen vil sikre at prisen på skog blir i samsvar med eiendommens avkastningsevne. Dette vil i sin tur legge til rette for at skog og utmark som legges ut for salg, erverves av aktive bønder og skogbrukere, og i større grad kan eies lokalt.

Norges Bondelag mener dette er et viktig steg i retning av å gi bonden mulighet til å sikre et solid fundament for driften av eiendommen.

3. Konesesjon til selskaper med begrenset ansvar

3.1 Konesesjonsloven § 9 tredje ledd åpner for at det kan gis konesesjon til selskaper med begrenset ansvar. Landbruks- og matdepartementet mener at det er behov for:

«... å stramme inn praksis når selskaper med begrenset ansvar erverver eiendom som skal nyttes til landbruksformål, og at reglene også bør omfatte stiftelser»

Norges Bondelag er enig i at det er behov for en slik innstramming. Departementet har skissert alternative utforminger og disse drøftes under.

Det følger av Ot.prp.nr. 79 (2002-2003) s. 66 at landbrukseiendommer i størst mulig grad bør eies av fysiske personer som selv bebor og driver eiendommen. Den tradisjonelle eierformen med personlig eierskap har vist seg å være en stabil og rasjonell driftsform som gir verdiskaping og arbeidsplasser i bygda, både i primærlandbruket og for bondens tjenesteytere, leverandører og varemottakere.

Selskaper med begrenset ansvar kan unntaksvis få konesesjon på erverv av landbrukseiendom, når det kan konstateres at selskapsformen byr på fordeler som er mer gagnlig for samfunnet enn personlig eierskap.

Til tross for disse utgangspunktene, viser Landbruksdirektoratets rapport nr. 30/2022 at de fleste søknader om konesesjon til aksjeselskaper innvilges. 60 % av søknadene som gjaldt eiendommer med mer enn 35 dekar dyrket jord eller 500 dekar produktiv skog, ble innvilget i

perioden 2017 – 2021. I alle andre kategorier ble det innvilget enda flere søknader, herunder 86 % av søknadene som gjaldt rene skogeiendommer.

Konsekvensen av konsesjon til et aksjeselskap er at eiendommen i praksis unntas fra konsesjonsloven. Ettersom aksjene kan omsettes uten konsesjonsbehandling, mister det offentlige styringsmuligheten etter konsesjonsloven ved eierskifter. Det innebærer at sentrale virkemidler i konsesjonsloven, som personlig boplikt og priskontroll, er satt ut av spill. I tillegg mister kommunen muligheten til å sikre eiendommens ressurser som inntektgrunnlag for de som lever av landbruk og bor i bygda. Selskapet som eier eiendommen, kan selges til eiere som står fjernt fra bygda i både inn og utland.

Norges Bondelag opplever at den norske modellen med familielandbruket svekkes som følge av at stadig flere erverver landbrukseiendom til andre formål enn bosetting og drift. Samtidig ser vi at stadig flere eiendommer tjener som investeringsobjekt eller til fritidsformål. I sentrale strøk erverves landbrukseiendommer til boligformål. Felles for slike erververe er at de enkelt utkonkurrerer ungdom som ønsker seg inn i landbruksnæringen, men i økende grad også aktive gårdbrukere som har behov for tilleggsjord for å få et ressursgrunnlag som samsvarer med eksisterende og planlagt drift.

Norges Bondelag mener på grunnlag av det ovenstående at det er viktig å begrense selskapers erverv av landbruksarealer, uavhengig av formålet med ervervet. Familielandbruket bør styrkes ved innstramminger i eiendomsregelverket slik at ungdom og aktive bønder får tilgang til nødvendige arealressurser. Dette bidrar i større grad til aktive og levedyktige lokalsamfunn over hele landet.

3.2 Norges Bondelag støtter forslaget om at reglene for selskaper med begrenset ansvar skal få tilsvarende anvendelse på stiftelser. De utfordringene som gjør seg gjeldende for selskaper med begrenset ansvar, gjelder tilsvarende for stiftelser. Det vises til punkt 3.1 over.

Mange stiftelser driver utstrakt forretningsvirksomhet, og kan ha et ønske om å investere i landbrukseiendom. Eiendommene vil da også gå ut av familielandbruket. Denne tendensen ser vi i stadig flere land i den vestlige verden, blant annet Danmark, Tyskland og Storbritannia.

3.3 Landbruks- og matdepartementet har skissert to alternative forslag når det gjelder selve konsesjonsvurderingen.

Det første forslaget, benevnt **alternativ 2**, går ut på å ta vurderingstemaet for konsesjon inn i selve lovteksten. Ved en slik presisering vil det fremgå tydelig hvilke krav som må være oppfylt og hvilke vurderinger som må være gjennomført, før konsesjon kan innvilges.

Dette forslaget innebærer ingen realitetsendring av gjeldende rett, men vil legge til rette for en betydelig innstramming av praksis. I tillegg vil forslaget gi bedre forutsigbarhet for sakens parter ved at reglene kommer klarere frem.

Alternativet er foreslått formulert slik:

«Det kan gis konsesjon til selskaper med begrenset ansvar og stiftelser. Det skal legges vekt på hensynet til dem som har yrket sitt i landbruket og på om sammenslutningsformen fører til fordeler for landbruksdriften sammenlignet med personlig eierskap».

Det andre forslaget, benevnt **alternativ 3**, legger opp til at aksjeselskaper ikke skal innvilges konsesjon til landbrukseiendom unntatt i noen særlige, positivt avgrensede tilfeller. Regelen er

utformet med utgangspunkt i gjeldende svensk rett (se jordförvärvslagen § 6, jf § 4). De aktuelle unntakene, eller vilkårene, er listet opp slik:

- Selskapet overdrar annet landbruksareal med omtrent tilsvarende produksjonsevne som den ervervede eiendommen
- Ervervet skjer fra et annet selskap med begrenset ansvar eller stiftelse
- Det foreligger særlige grunner

Alternativ 3 representerer etter sin ordlyd en innstramming av vilkårene for å gi konsesjon til selskaper med begrenset ansvar, men departementet antar likevel at begge alternativer vil «*ha omtrent samme virkning for hvor mange selskaper med begrenset ansvar eller stiftelser som får innvilget konsesjon*». Forslaget antas å være i samsvar med EØS-regelverket.

Departementet peker videre på at alternativ 3 har en utforming som kan være mer utfordrende å praktisere, enn alternativ 2 som gir anvisning på «*en konkret vurdering*».

Departementet har reist spørsmål ved om alternativ 3 likevel ikke vil gi en innstramming, ettersom det kan dannes en oppfatning av at konsesjon *skal* innvilges i tilfeller der vilkårene er oppfylt. Dette gir med andre ord en viss usikkerhet med hensyn til effekten av alternativet.

Norges Bondelag støtter alternativ 2. Det legges til grunn at dette alternativet vil være lite kontroversielt, og derfor vil kunne stå seg bedre over tid. Det er viktig at det ikke skjer stadige endringer i konsesjonsregelverket, med de konsekvensene det gir for eiendomsomsetningen på kort og lang sikt. Landbruk er en svært langsiktig næring, og hyppige endringer gjør det utfordrende for de som lever av landbruket å ta gode, fremtidsrettede valg.

Norges Bondelag viser videre til at regjeringen allerede har lagt avgjørelsene i konsesjonssaker som gjelder selskaper med begrenset ansvar, til statsforvalterne. Dette, i kombinasjon med tydeliggjøringen av vurderingstemaet for konsesjon, legger til rette for en mer ensartet praksis i samsvar med regelverkets intensjon.

4. Uønskede tilpasninger i regelverket

4.1 Landbruks- og matdepartementet har erfart at:

«... noen erververe som får avslag på sin konsesjonssøknad fordi prisen er for høy, overdrar eiendommen videre på en måte som kan gi dem et «indirekte eierskap». På den måten «beholder» erververen eiendommen til tross for pålegget om salg. ... for eksempel overdra eiendommen videre til en annen person i nær familie til en pris som kan aksepteres av landbruksmyndighetene ...

Departementet har også oppfattet at noen av dem som ikke vil bosette seg på eiendommen opplyser ... at de skal bosettes seg der, uten at dette blir gjennomført i ettertid. Oppfølging av slike «brudd» på boplikten tar gjerne lang tid og krever mye ressurser ...».

Norges Bondelag er enig med Landbruks- og matdepartementet i at det er for enkelt å omgå konsesjonsregelverket, særlig for de ressurssterke som har muligheten til å «ta et tap» innad i familien. Norges Bondelag har omfattende erfaring med at dette er et utbredt problem.

Landbruks- og matdepartementet har også på dette punktet lansert to alternative løsninger, som drøftes nærmere under.

4.2 Det første alternativet er å **legge konsesjonsrisikoen på selger** alene, ved at avtalen blir uten virkning der kjøper får avslag på konsesjon. Forslaget er utformet etter mønster av jordloven § 8 annet ledd siste punktum, og har slik ordlyd:

«Er søknad om konsesjon avslått, kan avtalen ikke gjøres gjeldende mellom partene eller overfor offentlige myndigheter»

Denne løsningen skal etter forslaget gjelde i alle saker der det blir gitt avslag på konsesjon, uten hensyn til om selger har innvirkning på om konsesjon skal gis. Det vil i den forbindelse ikke ha betydning om konsesjon er avslått fordi prisen er for høy, eller om avslaget er begrunnet i forhold på erververens side. Eksempler på det siste kan være at kjøperen har et formål med ervervet som konsesjonsmyndighetene ikke kan godkjenne eller at erververen er et selskap med begrenset ansvar.

4.3 Det andre alternativet innebærer at **erververen har konsesjonsrisikoen**, ved at det innarbeides et:

«... louforbud mot å overdra eiendommen videre til nær slekt. Salgsforbudet bør være midlertidig, og ha som formål å tvinge frem et reelt eierskifte. Salgsforbudet vil gjelde uavhengig av hva som er begrunnelsen for avslag, ...

Forslaget innebærer at konsesjonssøkeren ikke lenger kan «ta et tap» innad i familien ved å overføre eiendommen til nær slekt. ...».

Også denne løsningen skal etter forslaget gjelde i alle saker der det blir gitt avslag på konsesjon, uten hensyn til om det er selger eller kjøper som er nærmest til å bære risikoen for konsesjonsavslaget. Forslaget er nærmere beskrevet i høringsnotatets kapittel 4.4.3, med utkast til lovtekst.

4.4 Departementet er i tvil om hvilken løsning som er den beste og har bedt høringsinstansene komme med synspunkter på dette.

Norges Bondelag ser fordeler og ulemper ved begge de skisserte alternativene. Den fremste ulempen ved begge alternativer er at konsesjonsrisikoen er foreslått plassert ensidig, uten hensyn til hvilken part som har kontroll på årsaken til et eventuelt konsesjonsavslag. Departementet har også være inne på dette i høringsnotatet.

For eksempel kan selger sikre at salgssummen ligger innenfor det som kan aksepteres av myndighetene, mens kjøper har valget mellom å hoppe av budrunden eller å fortsette med risiko for avslag. Fortsetter kjøperen å delta med den følge at konsesjon avslås, sitter selger igjen med en gevinst som er identisk med kjøperens tap ved videresalg. Det er først og fremst yngre kjøpere med begrenset kapital som havner i denne situasjonen. Ressurssterke kjøpere kan omgå konsesjonsregelverket ved å videreselge eiendommen til nærstående for en lavere pris. Det urimelige i at kjøper må ta et slikt tap vises også tydelig ved at disse tilfellene ofte omtales i mediene. Slik omtale fører igjen til økt kritikk og økt press mot regelverket. Norges Bondelag mener derfor det er mest naturlig at selgeren har konsesjonsrisikoen i disse tilfellene.

På den andre siden vil kjøperen være nærmest til å bære risikoen ved avslag på annet grunnlag, for eksempel at myndighetene ikke godkjenner kjøperens formål med ervervet, at boplikten er misligholdt, eller at erververen er et sameie eller et selskap med begrenset ansvar. En slik regel må imidlertid ikke bli utformet slik at den fremstår som rigid eller urimelig.

Norges Bondelag er opptatt av at regelverket skal være forutsigbart og balansert, oppleves som rettferdig, og fungere normativt slik at borgerne innretter seg etter reglene. Når det er

nødvendig å benytte tvangsmidler, må ikke reaksjonen gå lenger enn nødvendig. En regel med et slikt innhold vil også være egnet til å stå seg over et lengre tidsrom enn en regel som til stadighet blir kritisert i det offentlige rom. Regelen må samtidig være utformet slik at muligheten for omgåelse reduseres til et minimum, for å sikre at de landbrukspolitiske målsettinger oppnås mest mulig effektivt. Det er ikke mulig å gi en regel som fungerer effektivt med mindre den inneholder krav og konsekvenser, men det er mulig å dempe de negative konsekvensene, slik at ulempen ikke blir uforholdsmessig høy.

4.5 Norges Bondelag mener på bakgrunn av det ovenstående at den beste løsningen vil ligge i en kombinasjon av de to alternativene som er foreslått av departementet. I tillegg bør loven inneholde enkelte regler som kan forebygge utilsiktede negative virkninger. Norges Bondelag vil i det følgende fremme et tredje alternativ i samsvar med dette samt et utkast til lovtekst.

Norges Bondelag opplever at avtalefrihet når det gjelder konsesjonsrisikoen, i det store flertallet av tilfeller går ut over kjøperen. I et marked med mange interessenter og begrenset utbud av eiendommer, vil selgeren nesten alltid kunne kreve at kjøperen tar risikoen. I de fleste tilfeller er det mest naturlig at kjøperen bærer risikoen, men Norges Bondelag mener at dette stiller seg annerledes når konsesjonssøknaden avslås fordi prisen er for høy.

Som regel foreligger det takst når eiendommen selges, slik at partene har en indikasjon på hvor prisen bør ligge. Vårt klare inntrykk er at både selgere og eiendomsmeglere i stadig flere tilfeller søker å maksimere prisen, selv om de forstår at dette kan føre til avslag på konsesjonssøknaden. I en del tilfeller hører vi fra medlemmer at megler instruerer kjøpere i hvordan de kan omgå priskontrollen. Kjøperen har på sin side valget mellom å gå glipp av muligheten eller å ta sjansen på at det går bra. Noen kjøpere er heller ikke klar over at høy pris kan føre til avslag. Dersom konsesjon avslås vil en ressurssterk kjøper enkelt kunne berge seg ved å omgå konsesjonslovens regler, ta tapet og videreselge eiendommen til ektefelle eller annen nærstående. Kjøpere som har lånt maksimalt av det som er mulig for å erverve eiendommen, har ikke et tilsvarende handlingsrom. Konsekvensen i det siste tilfellet blir da at eiendommen må selges med tap og at det rettes kritikk mot regelverket på grunn av dette. Selgeren sitter på sin side igjen med en gevinst ut over høyeste akseptable konsesjonspris.

På denne bakgrunn mener Norges Bondelag at selgeren bør bære risikoen når konsesjon avslås fordi prisen er for høy. En slik regel vil etter vår oppfatning være den mest effektive for å hindre denne gruppen omgåelser av regelverket. Dersom kjøper skulle ha risikoen i disse tilfellene vil selger ikke ha noe incitament til å bidra til riktig pris. Dette ville enten videreføre praksisen med omgåelse av priskontrollen eller føre til at enda flere kjøpere må videreselge til lavere pris.

En (for) streng regel om risiko for avslag på grunn av pris kan slå uheldig ut i enkelttilfeller. Samtidig blir regelen lite effektiv dersom det åpnes for unntak. Erfaringsmessig blir snevre unntak i eiendomsregelverket ofte benyttet i større omfang enn det som er tenkt. Et eksempel på dette er konsesjon til aksjeselskaper, som omtalt foran. Likevel er det nødvendig å gi selger en mulighet til å fri seg fra risikoen ved lojal og aktsom opptreden. Dette må gjøres på en måte som ivaretar intensjonen med regelen. Norges Bondelag mener at dette kan sikres ved at selger innhenter en bindende forhåndsuttalelse fra kommunen, før avtale om salg inngås. Kommunen må uansett vurdere prisen i forbindelse med konsesjonssaken og det vil styrke partenes forutsigbarhet og beslutningsgrunnlag om dette skjer før avtalen inngås. Dersom salgssummen ikke overstiger høyeste akseptable pris, bør selger være fri fra risiko. Kommunen kan i så fall ikke avslå konsesjon under henvisning til at prisen er for høy.

Konsesjonsrisikoen bør bare ligge på selger når ervervsgrunnlaget er frivillig avtale. Det er i disse tilfellene at omgåelsene skjer i praksis. I andre tilfeller er det ikke tilstrekkelig klart at selgeren har den nødvendige kontroll og det vil da kunne være urimelig med ansvar for selger.

Forslaget innebærer at avtalen blir ugyldig når konsesjon avslås på grunn av høy pris. Selger er da fortsatt eier. Dette er i samsvar med departementets første alternativ. Selger står etter dette fritt til å selge eiendommen på nytt til en pris som kan godkjennes av myndighetene eller for øvrig disponere over eiendommen i medhold av eiendomsretten.

Ved avslag på konsesjon med en annen begrunnelse enn pris, er kjøper nærmere til å bære risikoen enn selger. Norges Bondelag mener at det kan virke både tilfeldig og urimelig å pålegge selgeren risikoen i disse tilfellene. Dette vil være særlig uheldig når erververen har misligholdt et konsesjonsvilkår eller at kjøperens planer er årsaken til avslaget. Departementet har pekt på at det også i disse tilfellene forekommer omgåelse av konsesjonsloven. Norges Bondelag har samme erfaring ved jevnlig medlemskontakt som beskriver omgåelse av loven. Dette svekker både effekten av og tilliten til loven, og skaper et inntrykk av at omgåelser er akseptabelt.

Når erverver har konsesjonsrisikoen, kan omgåelse forebygges i samsvar med departementets andre alternativ. Eiendommen kan i så fall ikke videreselges til erververens nærstående før det har gått fem år fra konsesjon ble avslått. Dersom myndighetene ikke har fulgt opp saken i løpet av denne perioden, bør partene kunne slå seg til ro med saken. Bestemmelsen er foreslått etter mønster av konsesjonsloven § 7 andre ledd.

Det bør gjøres unntak for nærstående med odelsrett. En regel som innebærer at disse tvinges til å gjennomføre odelsløsning vil være samfunns- og privatøkonomisk uheldig, og ikke ivareta konsesjonslovens formål bedre enn i dag. En slik regel ville dessuten avvike fra departementets praksis om å respektere lex specialis-prinsippet, for eksempel i forholdet mellom odelsloven § 14 og jordloven § 12, uavhengig av om odelsløsning er gjennomført. Departementet endret her sin praksis etter en uttalelse fra Sivilombudet den 3. februar 1999.

Det vil forekomme tilfeller hvor forbud mot videresalg til nærstående kan være urimelig eller i alle fall unødvendig strengt. I mange tilfeller har partene slett ikke til hensikt å omgå loven, men finne noen som vil tilflytte og drive eiendommen. Det bør være anledning til dette, men samtidig slik at myndighetene kan kontrollere om overdragelsen representerer en omgåelse. Dette kan sikres ved at konsesjonsmyndigheten samtykker til overføring til nærstående. En slik mulighet vil sikre at man unngår urimelige utslag av regelen, samtidig som muligheten til omgåelse reduseres.

Norges Bondelag vil etter dette foreslå en regel med følgende ordlyd:

§ 15a. (Konsesjonsrisiko)

Er søknad om konsesjon avslått fordi prisen er for høy, jf § 9a, kan avtalen ikke gjøres gjeldende mellom partene eller overfor offentlige myndigheter. Første punktum gjelder likevel ikke dersom prisen ikke overstiger høyeste konsesjonspris angitt i bindende forhåndsuttalelse fra kommunen.

Er søknad om konsesjon avslått på annet grunnlag enn første ledd, kan erververen ikke videreselge eiendommen til nærstående før det har gått fem år fra avslag ble gitt. Dette gjelder likevel ikke nærstående med odelsrett. Med nærstående menes personer som omfattes av § 5 første ledd nr. 1. Kongen kan likevel tillate videresalg til nærstående når overdragelsen ikke innebærer en omgåelse av konsesjonslovens formål.

Første og andre ledd gjelder bare når det er inngått frivillig avtale mellom partene.

5. Øvrige endringsforslag

Landbruks- og matdepartementet har i tillegg foreslått enkelte andre endringer og presiseringer i konsesjonsloven. Dette gjelder blant annet tydeliggjøring av bosettingshensynet ved vurderingen av konsesjonssaker i områder med nedsatt konsesjonsgrense, presisering av forskriftshjemmelen og hvor konsesjonssøknad skal sendes, hjemmel for innsyn i opplysninger fra Folkeregisteret når dette er nødvendig for å gjennomføre oppgaver i eller i medhold av lov, og retting av feil i konsesjonsloven.

Norges Bondelag støtter disse endringsforslagene, og tiltrer departementets begrunnelser for. Det bemerkes likevel at gjeninnføring av byggeplikt på fradelte tomter i konsesjonsloven § 4 bør gi rom for lokalt skjønn. Det kan være ulike årsaker til at en tomtekjøper ikke har bebygd eller videresolgt tomte innenfor femårsperioden, eksempelvis begrensningene i muligheten til å inngå avtaler i forbindelse med koronapandemien og den svært sterke prisstigningen i forbindelse med dette.

Med vennlig hilsen

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Sigrid Hjørnegård

Erlend S. Daling